

2

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle toivomusponnosta, joka koskee luonnontilaisten ranta-alueiden säilyttämistä (a-asia)

HEL 2016-012079 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Helsingin rantaviiva on muuttunut Helsingin kehityksen mukana melko täydellisesti erityisesti kantakaupungissa. Luonnonrannoille on tehty täyttöjä ja rakennettu asumista ja satamia. Kuitenkin suuri osuus Helsingin rannoista on luonnonmukaisia. Helsingin rantaviivan pituus on noin 290 km, josta rakennettua rantaviivaa on noin 75 km. Lisäksi Helsingissä on noin 300 saarta, joiden rannat ovat suurimmaksi osaksi luonnonrantoja. Uuden yleiskaavan suuret uudisrakentamisalueet eivät sijoitu rannoille vaan pääsääntöisesti sisämaahan.

Luonnontilaisten rantojen merkitys ja arvo on otettu huomioon yleiskaavan vihervestoston suunnittelun yhteydessä. Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa, joka on valmisteltu samanaikaisesti yleiskaavan valmistelun yhteydessä, on varattu uusia suojeltavia ranta-alueita. Nämä suojeltavat rannat on osoitettu yleiskaavan Kaupunkiluonto-teemakartalla. Yleiskaava määrää, että rannat suunnitellaan uusilla rakennettavilla alueilla julkisina, jolloin virkistyskäyttö on niillä mahdollista. Yleiskaava osoittaa myös koko Helsingin kattavan rantaraitin.

Luonnonrantoja on laajoina kokonaisuuksina Vanhankaupunginlahden ympäristössä ja Itä-Helsingissä. Alueilla, joilla virkistyskäyttöpaine on suuri, on tarve rakentaa ulkoilupolkuja ja rantarakenteita, jotta luonnontarvot voidaan säilyttää. Luonnonrantojen kulunohjauksen tarve on tuotu esiin mm. Lauttasaaren eteläosien ja Kallahdenniemen asemakaavoissa ja vuonna 2014 valmistuneessa Vanhankaupunginlahden hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Rakennettavien alueiden suunnittelussa rannat ovat osa virkistysalueiden ja julkisten ulkotilojen suunnittelua. Suunnittelussa otetaan huomioon alueiden käytettävyys, käyttäjämäärän lisäys, erilaisten merellisten toimintojen tarpeet, kaupunkikuva, merelliset maisemat ja mm. erilaisten teknisten rakenteiden tarpeet. Lisääntyvä käyttäjämäärä edellyttää rantojen rakentamista niin, että rantareitit ja rakenteet ovat turvallisia. Reittien rakentaminen ohjaa myös kulkua niin, että luontoarvot voidaan säilyttää kulutukselta. Tyypillisesti luonnon rannat ovat kallioisia, hiekkaisia tai pehmeitä ja siten vaikeakulkuisia. Tiiviiseenkin rakentee-

seen on mahdollista jättää tai kehittää uusia luonnonmukaisia rantoja rakennetun puiston osiksi. Esimerkiksi Vartiosaaressa lähes kaikki rannat uutta pienvenesatamaa lukuun ottamatta säilyvät luonnontilaisina virkistys- ja huvila-alueina.

Luonnonmukaisilla rannoilla on merkitystä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja mm. tulviin varautumisessa. Yleiskaavan Kaupunkiluonto- teemakartta esittää kehittämistarpeeksi siniverkoston, joka koostuu merialueen, merenlahtien, jokien, lampien, purojen, avo-ojien, rantabiotooppien sekä merenalaisen luonnon muodostama ekologinen verkostosta, jota kehitetään ottaen huomioon luontoarvot.

Luonnontilaisten rantojen kehittämistä on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti kaupunkisuunnittelulautakunnan syksyllä 2016 hyväksymässä Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa. Viher- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelmassa tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousevat koko Helsingin rantavyöhykettä seuraileva rantareitti, virkistysaarten ja julkisen vesijoukkoliikenteen kehittäminen.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on käynnistetty Merellisen Helsingin yleissuunnitelma, joka on osa yleiskaavan toteuttamisohjelmaa. Yleissuunnitelman tavoitteena on merellisten alueiden kehittäminen ja maankäytön suunnittelu hallittuna kokonaisuutena. Suunnittelua tehdään yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien ja merellisten toimijoiden kanssa. Yhtenä työn tavoitteena on rantojen ja saariston resilienssin ja ilmaston muutokseen sopeutumisen turvaaminen ja ekologisen kehityksen tukeminen. Rantojen luonnon monimuotoisuus ja luontoarvot ovat tärkeässä osassa tässä työssä.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Hyväksyessään yleiskaavan 26.10.2016 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään yleiskaavan kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään miten ranta-alueita rakennettaessa jäljellä olevat luonnontilaiset ranta-alueet voitaisi ensisijaisesti säilyttää luonnon muokkaamassa tilassa. (Arja Karhuvaara)

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnittelulautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 1.3.2017 mennessä.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö

14.02.2017

Ykp/2

Rikhard Manninen

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano